

GRAD PAZIN
Upravni odjel za samoupravu, upravu i društvene djelatnosti

IZVJEŠTAJ O OBNOVI KULTURNIH DOBARA GRADA PAZINA U 2011. GODINI

Srpanj, 2012.

IZVJEŠTAJ O OBNOVI KULTURNIH DOBARA GRADA PAZINA U 2011. GODINI

U 2011. godini su, prema Programu javnih potreba za tu godinu nastavljene zaštitni radovi u Kaštelu u Pazinu, crkvi Sv. Petra i Pavla u Trvižu i župnoj crkvi sv. Nikole u Pazinu.

Radovi na spomenutim građevinama su, osim sredstvima iz Gradskog proračuna, financirani dotacijama Istarske županije i Ministarstva kulture Republike Hrvatske odobrenim za te programe, kao i sredstvima iz drugih izvora.

1. KONZERVATORSKO-RESTAURATORSKI RADOVI NA ZIDNIM SLIKAMA U SVETIŠTU ŽUPNE CRKVE SV. NIKOLE U PAZINU

Konzervatorsko-restauratorske radove na zidnim slikama u svetištu Župne crkve sv. Nikole u Pazinu izveli su stručnjaci Hrvatskog restauratorskog zavoda pod vodstvom restauratorice-konzervatorice Kristine Krulić, prema ugovoru između Grada Pazina i Hrvatskog restauratorskog zavoda KLASA: 612-08/10-01/25, URBROJ: 2163/01-05-03/2-10-7, odnosno HRZ br. U-287/10 od 10.12.2010. te ugovoru KLASA: 612-08/11-01/06, URBROJ: 2163/01-05-07-11-6, odnosno HRZ br. U-183/11 od 13.5.2011.

Radovi su financirani sredstvima Istarske županije i to za program 2010. na osnovi ugovora između Istarske županije i Grada Pazina KLASA: 612-08/10-01/11, URBROJ: 2163/1-21/4-10-03 od 10.09.2010. te za program 2011. na osnovi ugovora između Istarske županije i Grada Pazina KLASA: 612-01/10-01/322, URBROJ: 2163-1-21/4-11-02, od 3.2.2011. u iznosu od 30.000,00 kuna po ugovoru, što u konačnici iznosi 60.000,00 kuna.

Prethodno odobrenje za izvođenje radova dao je Konzervatorski odjel u Puli svojim Rješenjem KLASA: UP/I-612-08/10-04/2212, UR.BROJ: 532-04-13/9-10-02, od 20. prosinca 2010. godine.

Dok je prva faza radova obuhvaćala izradu dokumentacije zatečenog stanja, detaljne foto-dokumentacije i grafičke dokumentacije (iscrtavanje osnovnog crteža naslikanog prizora) te čišćenje slikanog sloja prizora Navještenja (drugo polje sjevernog zida), druga je faza obuhvatila računalnu obradu grafičke i foto-dokumentacije zatečenog stanja, provođenje konzervatorsko-restauratorskih istraživanja svodnog polja iznad ulaza u sakristiju i izradu grafičke dokumentacije susjednih polja sjevernog i južnog zida svetišta.

U konzervatorsko-restauratorska istraživanja su, zbog postavljanja točnije „dijagnoze“ oslika, uključeni Prirodoslovni laboratorij HRZ-a (analiza pigmenta, veziva, žbuka i soli) i Centar za istraživanje metala Istarske županije METRIS (identifikacija mikroorganizama).

Konzervatorsko-restauratorskim istraživanjima zidnih slika u svetištu pazinske župne crkve analizirana su njihova karakteristična oštećenja, dokumentiran obim sačuvanog izvornog oslika i retuširanih područja (četiri zidna i svodna polja). O svim izvršenim radovima HRZ je sastavio detaljno izvješće.

U sljedećim fazama radova potrebno je istraživanja proširiti dodatnim laboratorijskim analizama novih pigmenata, veziva i naknadnih premaza. Preporučljivo je i stalno praćenje relativne vlage i temperature, što je važno, osim zbog soli, i zbog kontrole razvoja mikroorganizama na očišćenim dijelovima i njihovog eventualnog štetnog djelovanja na slikani sloj. Za vraćanje slika u prvobitno stanje potrebni su konzervatorsko-restauratorski radovi, koji će osim čišćenja slikanog sloja, uključiti i manje zahvate konsolidacije žbuka i reintegracije slikanog sloja.

Financijski pregled realizacije:

Trošak realizacije programa

Hrvatski restauratorski zavod, Zagreb	60.000,00
---------------------------------------	-----------

Izvori sredstava

Istarska županija	60.000,00 kn
-------------------	--------------

2. KONSTRUKTIVNA I STATIČKA SANACIJA CRKVE SV. PETRA I PAVLA U TRVIŽU

Višegodišnji program konstruktivne i statičke sanacije crkve sv. Petra i Pavla u Trvižu nastavljen je i u 2011. godini. Radovi su ugovoreni s Kapitelom d.o.o. iz Žminja nakon provedenog postupka javne nabave, dok je stručni nadzor ugovoren s „Lokošek projektom“ d.o.o. iz Zagreba, koji je ujedno i autor projektne dokumentacije sanacije crkve. Radovi su izvođeni pod stalnim konzervatorskim nadzorom Konzervatorskog odjela u Puli.

Najveći dio radova izveden je tijekom rujna i listopada. Nakon pripremnih radova i postavljanja zaštitne i radne skele uzduž pročelja građevine pristupilo se ugradnji ojačanja.

U ovogodišnjem programu izvedena je sanacija vertikalnih pukotina na spoju sjevernog i južnog zida s poprečnim zidom uz svetište. Izvršena je ugradnja horizontalnih štapnih sidra Æ 19mm. Bušenje rupa u zidovima izvodilo se krunskim bušilicama. Horizontalna sidra su postavljena na vertikalnom razmaku od 60 i 90 cm i to 15cm od lica zida naizmjenično. Sidrenje se vršilo preko podložnih ploča 150'150'15mm za svako sidro. Na mjestima sidra su s lica zida uklonjeni kameni blokovi, a sidra su se postavljala na izvedeni sidreni betonski blok dim. 25'25'5cm na koji se postavljala čelična ploča s podložnom pločicom i maticom, uz osiguranje središnjeg položaja u rupi plastičnim distancerima. Zatim se u prostor oko zatege injektirala injekciona smjesa „Masterflow 928“ do prekrivanja završetka sidra te matice i podložne pločice slojem debljine najmanje 3.0cm. Nakon toga se zasjek u zidu zatvara istim, izvađenim kamenom, obrađenim za novu dubinu ugradnje.

Osim ugradnje ojačanja izvođeni su i zidarski radovi – uređenje reški na vanjskom zidu i injektiranje svih obodnih zidova. Sljubnice su najprije očišćene od raspucalog i olabavljenog morta na vanjskom licu svih obodnih zidova, zatim su ispuhane komprimiranim zrakom, dobro navlažene i ispunjene vapnenim mortom, spravljenim od bijelog cementa, prirodnog hidrauličkog vapna (NHL 5) i agregata. Nakon uređenja reški izvodilo se injektiranje obodnih zidova injekcionom smjesom spravljenom od prirodnog hidrauličkog vapna (NHL5), i kamenog brašna veličine zrna 0-1 mm, u omjeru 1:4, gravitacijskim utiskivanjem injekcione smjese.

U 2012. planiramo nastavak radova prema postojećem projektu uz financijsku potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Financijski pregled realizacije:

Trošak realizacije programa

KAPITEL d.o.o. Žminj	134.648,10
„LOKOŠEK PROJEKT“ d.o.o. Zagreb	14.900,00
Ukupno	149.548,10

Izvori sredstava

Ministarstvo kulture	150.000,00 kn
----------------------	---------------

3. RADOVI NA KANALIZACIJSKOM PRIKLJUČKU NA GRADSKI KOLEKTOR U PAZINSKOM KAŠTELU

U Pazinskom kaštelu su u 2011. godini izvedeni radovi na izradi kanalizacijskog priključka na gradski kolektor. Radovi su financirani namjenskim sredstvima Istarske županije temeljem Ugovora između Istarske županije i Grada Pazina KLASA: 612-01/10-01/321, URBROJ: 2163-1-21/4-11-02, od 3. veljače 2011. godine, u iznosu od 50.000,00 kuna i sredstvima Grada Pazina. Izvođenje radova Grad je ugovorio s Kapitelom d.o.o. iz Žminja, dok su arheološki nadzor obavljali djelatnici Hrvatskog restauratorskog zavoda pod vodstvom Josipa Višnjica, sve pod konzervatorskim nadzorom Konzervatorskog odjela u Puli. Radovi su se izvodili tijekom studenog, a sastojali su se od onih u prostoru restorana, u unutarnjem dvorištu (atriju) kaštela i u sanitarijama.

U prostoru restorana izvršen je iskop terena u armiranom betonu od priključnog okna do izlaza u atrij kaštela, sa iskopom terena ispod praga vratiju, zatim zatrpavanje kanala pijeskom nakon polaganja odvodnih cijevi po cijeloj visini kanala s potrebnim pažljivim nabijanjem i zatvaranje kanala betonom do nivelete postojećeg poda s potrebnim ankeriranjem u okove postojeće a.b. ploče. Postojeće priključno okno preuređeno je izradom nove kinete i novog a.b. poklopca.

U atriju kaštela demontirano je postojeće podno kameno opločenje u širini do 80 cm, izvršen je iskop kanala u terenu 4. i 5. kategorije dubine 60-80 cm i nakon polaganja odvodnih cijevi kanal je zatrpan po cijeloj visini s potrebnim pažljivim nabijanjem. Na očišćenu podlogu položeno je zidano, kameno, ulično opločenje sjekomice u pijesak (vraćanje u prvobitno stanje). Ispred vratiju restorana u atriju izrađeno je kaskadno kanalizacijsko okno, izvedeno betonom s obrađenom kinetom veličine 40x40 cm, dubine do 80 cm s kamenim poklopcem debljine 10 cm. Poklopac je s vidljive strane obrađen najsličnije opločenju atrija. Betonska „U“ stepenica rekonstruirana je kamenim masivima. Od samog početka vršeni su radovi na pažljivom arheološkom iskopu i izradama sonde prema zahtjevu arheologa i konzervatorskim uvjetima.

U hodniku sanitarija je, nakon piljenja i razbijanja kamenog opločenja i betonske podloge izvršen iskop kanala u terenu 4. kategorije dubine 40-60 cm, ugrađene PVC cijevi fi 160 mm i izvršeno prespajanje odvoda i plombiranje septičke taložnice, a zatim zatrpavanje kanala do pune visine pijeskom i rekonstrukcija poda. U radionici do WC-a demontiran je drveni pod, spojen odvod umivaonika na novo okno te sve vraćeno u prvobitno stanje.

Financijski pregled realizacije:

Trošak realizacije programa

KAPITEL d.o.o. Žminj	71.499,90
Hrvatski restauratorski zavod	7.980,00
Ukupno	79.479,90

Izvori sredstava

Istarska županija	50.000,00 kn
Grad Pazin	29.479,90 kn

Pogled na trasu kanalizacijskog odvoda

Kanal odvodne cijevi u sanitarijama

Sanitarije – kanal odvodnje

Okno u preparatorskoj radionici

Ovogodišnji radovi donijeli su i značajna otkrića. Naime, tijekom arheološkog sondiranja terena u dvorištu kaštela, prije postavljanja kanalizacijskih cijevi, pod vodstvom arheologa Josipa Všnjica iz Hrvatskog restauratorskog zavoda, koji je obavljao arheološki nadzor nad radovima, iskopani su dijelovi pretpovijesne keramike iz srednjeg brončanog doba, iz razdoblja oko 1500 godine pr. Kr. Riječ je o značajnim nalazima koji potvrđuju da se život na prostoru kaštela odvijao i prije 3500 godina, a ne, kao što se dosad smatralo, tek od srednjeg vijeka.

4. ZAKLJUČAK

Programi zaštite i očuvanja kulturnih dobara, utvrđeni Programom javnih potreba u kulturi za Grad Pazin u 2011. godini odvijali su se u skladu sa planiranom dinamikom. Radovi su se, osim sredstvima iz Gradskog proračuna, financirali dotacijama Istarske županije i Ministarstva kulture Republike Hrvatske odobrenim za te programe. U 2011. godini su, prema Programu javnih potreba za tu godinu nastavljeni konzervatorsko-restauratorski radovi u svetištu crkve sv. Nikole u Pazinu, nastavljeni su i radovi konstruktivne sanacije na crkvi Sv. Petra i Pavla u Trvižu, te u pazinskom kaštelu, gdje je izveden kanalizacijski priključak na gradski kolektor.

Prema strukturi izdataka u 2011 godini Grad Pazin sudjelovao je, svojim izvornim sredstvima, sa iznosom od 29.479,90 kuna, što iznosi 10,20% ukupno utrošenih sredstava. Istarska županija osigurala je ukupno 60.000,00 kuna (38,06%) dok je Ministarstvo kulture sudjelovalo sa 149.548,10,00 kuna ili 51,74% od ukupno utrošenih 289.028,00 kuna.

REALIZACIJA 2011	PAZIN CRKVA SV. NIKOLE	PAZIN KAŠTEL	TRVIŽ CRKVA SV. PETRA I PAVLA	IZNOS	%
Ministarstvo kulture	0,00	0,00	149.548,10	149.548,10	51,74%
Istarska županija	60.000,00	50.000,00	0,00	110.000,00	38,06%
Grad Pazin	0,00	29.479,90	0,00	29.479,90	10,20%
UKUPNO	60.000,00	79.479,90	149.548,10	289.028,00	100,00%

U usporedbi sa ulaganjima u programe zaštite i očuvanja kulturnih dobara u prethodnoj godini, ovu godinu možemo ocijeniti relativno uspješnom, budući da su za te programe osigurana sredstva u 51,26% vrijednosti prošlogodišnjih. Uzimajući u obzir činjenicu da je u 2011. godini izostalo sufinanciranje radova u Kaštelu od strane Ministarstva kulture možemo zaključiti da je Grad Pazin u 2010. godini, uzevši u obzir opću recesijsku situaciju, uspješno ostvario program zaštite kulturnih dobara.

Upravni odjel za samoupravu,
upravu i društvene djelatnosti

KLASA: 612-08/12-01/17
URBROJ: 2163/01-05-02-12-1
Pazin, 13. srpnja 2012.